

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי
המנהל הכללי

ב' טבת תשפ"ו
22 דצמבר 2025
2025-0002-550

לכבוד:

האגודה לזכויות האזרח

הנדון: מענה בדבר "טיפול מערכתי בתופעת ילדי הצמתים"
סימוכין: פנייתכם מיום 18.11.2025.

שלום רב,

למותר לציין כי משרד הרווחה והביטחון החברתי רואה חשיבות עליונה בהגנה על קטינים ופועל לשם כך במגוון דרכים, בכפוף להוראות הדין. יאמר כבר עתה כי יעדי אכיפה, חקירה והעמדה לדין אינם מצויים בתחום סמכויותיו של משרד הרווחה;

לפיכך אנו נמקד את תשובתנו בטיפול בילדים עצמם ובהגנה עליהם. בהקשר זה, יצוין כי לאורך השנים המשרד לקח חלק פעיל בצוות הבין משרדי שהוקם לצורך הטיפול בנושא, הופיע בוועדה הבין משרדית ובוועדה לשלום הילד בכנסת וביצע פעולות רבות לצמצום התופעה. גם בימים אלו המשרד פועל כל העת לשיפור התיאום עם גורמי האכיפה ואנו תקווה שמאמצים אלו יבואו לידי ביטוי בהפחתת מספר הקטינים שנמצאים בצמתים.

בהתייחס לגיל הקטינים שצוין, אכן מדובר בקטינים שחלקם מתחת לגיל 12. על רקע זה ומבלי להידרש לסוגיה לכשעצמה, הניצבת לפתחה של משטרת ישראל, דומה כי יש קושי של ממש לעצור את הקטינים או לעכב אותם לחקירה. עם זאת יודגש כי ככל וגורמי האכיפה סבורים כי נדרש סעד רווחתי בהקשר זה, הפנייה נעשית לגורמי המקצוע הרלוונטיים במשרד הרווחה, והנושא נבחן על ידם, וברי, כי יידוע ותיאום עם גורמי הרווחה, הוא תנאי הכרחי לבחינת הצורך בהתערבות.

סוגיית הפגיעות של אותם קטינים, בהיותם חשופים לתנועת כלי רכב ומכאן שגם לתאונות ולפציעות מצערת ואכן עשויה להביא לטיפולים רפואיים מורכבים ולאשפוזים. כאשר הדברים מגיעים לפתח המשרד, אם דרך בתי החולים ואם דרך יחידת מתאם הרווחה באי"ש, ההיבטים הרווחתיים הנלווים נבחנים על ידי אנשי המקצוע ללא פניות, לרבות בחינת דרכי התערבות במקרים הרלוונטיים.

עוד יוזכר, כי כאשר הדבר נוגע לקטינים פלסטינים ישנה בעייתיות מיוחדת, שכן הוריהם- המשמורנים עליהם, אינם שוהים בישראל וככלל אין לשירותי הרווחה בישראל יכולת התערבות בנוגע אליהם. זאת במיוחד נוכח העובדה כי לפי הסכמי הביניים (סעיף 33 לתוספת 1 לנספח 3, בפרוטוקול בנושא עניינים אזרחיים) הועברה לצד הפלסטיני הסמכות בכל הנוגע לענייני רווחה **לכלל האוכלוסייה הפלסטינית**. סמכויות אלו מבטאות את האחריות המוטלת על הרשות הפלסטינית בתחום הרווחה. במקרים המורכבים הנוגעים ל"ילדי הצמתים" נדרשים טיפול וחקירה במצב בו

מדינת ישראל
משרד הרווחה והביטחון החברתי
המנהל הכללי

משרד הרווחה
והביטחון החברתי

קיים קושי חוקי, מקצועי וערכי בהרחקת הקטין מהוריו. כל זאת, בלי שניתן לאבחן את המסוגלות של ההורים, במובנה הרחב וללא יכולת לבנות תכנית טיפול משותפת וארוכת טווח כמקובל לגבי קטינים המוצאים ממשמורת הוריהם, וככלל אף לא ניתן לפנות אליהם לצורך תיאום המשך הטיפול.

מכאן, שעל אף נכונותם של גורמי הרווחה לסייע, לא תמיד הדבר מתאפשר לאור הקשיים הנזכרים.

בהתייחס לצוות הבין משרדי והוועדה לזכויות הילד בכנסת, התקיימו דיונים בהשתתפות העובדת הסוציאלית הראשית לחוק הנוער ובהמשך גם בהשתתפות מתאם הרווחה במנהל האזרחי ביהודה ושומרון. הצוות, שהובל על ידי המשנה למנכ"ל המשרד לביטחון פנים (כיום המשרד לביטחון לאומי) כלל גם גורמי אכיפה ונציגי משרדי ממשלה נוספים. ביוזמת משרד הרווחה והמינהל האזרחי, בוצעו גם בעבר תיאומים שונים, בין היתר עם צה"ל ומשטרה וכן גורמי הרווחה ברשות הפלסטינית באמצעות יחידת מתאם הרווחה במנהל"ז, שהביאו לתוצאות חיוביות.

ביחס להכרה בקטינים כקרבנות סחר, קיים מנגנון עבודה בין היחידה לתיאום המאבק בסחר בבני אדם ובין גורמי הרווחה הרלוונטיים. אולם יצוין, כי ככל ונדרשת הרחבה ביחס להכרה בקרבן סחר, יש לפנות ליחידת התיאום למאבק בסחר בבני אדם במשרד המשפטים.

במענה לסעיף 20 ד' לפנייתכם, ישנו כאמור שיתוף פעולה מוגבל והידברות מסוימת עם גורמי הרווחה ברשות הפלסטינית, כאמור באמצעות יחידת מתאם הרווחה במנהל"ז, בנושא הילדים בצמתים. אכן, יש צורך לעבות את השיח, אך בשלב זה הניסיונות להגיע לפתרונות אפקטיביים נתקלים בקשיים.

משרד הרווחה והביטחון החברתי יוסיף לפעול בנושא והוא נכון לקיים כל שת"פ ראוי, בצוותא עם משרדי הממשלה האחרים במטרה לצמצם ככל הניתן תופעה חמורה זו של ילדים בצמתים.

בברכה,

ינון אהרוני
המנהל הכללי

העתקים:

עו"ד ציפי בר לבב רועה, היועצת המשפטית
מר עמוס ישי, סמנכ"ל בכיר מינהל שלי"מ – שיקום, ליווי, מניעה
גב' אתי קיסוס, סמנכ"לית בכירה, ראש מינהל שירותים אישיים וחברתיים
מר אופיר שמא, מנהל יחידת הרווחה במינהל האזרחי ביו"ש

